

M E D Z I N Á R O D N Á O D B O R N Á K O N F E R E N C I A

**„Podpora vyučovania cudzích jazykov
a nemeckého jazyka
ako jazyka národnostnej menšiny“**

18. apríl 2018

Vedecký výbor

doc. PhDr. Ľudovít Hajduk, PhD.

doc. PhDr. Anna Butašová, CSc.

PhDr. Marie Černíková

doc. Mgr. Jozef Tancer, PhD.

PaedDr. Katarína Bockaničová, PhD.

Prednášajúci

Walter Sabiel – odborný pracovník pre jazyk a vzdelávaciu politiku, Goetheho inštitút Mníchov

doc. PhDr. Anna Butašová, CSc. - výskumný a vývojový zamestnanec pre metodológiu pedagogického výskumu, Štátny pedagogický ústav

Emmanuelle Daill - atašé pre vzdelávaciu a jazykovú spoluprácu, Veľvyslanectvo Francúzskej republiky na Slovensku

PhDr. Marie Černíková - odbor vzdelávania, Ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy, Česká Republika

doc. Mgr. Jozef Tancer, PhD. - vedúci katedry germanistiky, nederlandistiky a škandinavistiky Filozofická fakulta Univerzity Komenského

Program

8.00 – 9.00	Prezentácia účastníkov
9.00 – 9.10	Otvorenie doc. PhDr. Ľudovít Hajduk, PhD. <i>riaditeľ Štátneho pedagogického ústavu</i>
9.10 – 9.30	Príhovory hostí Joachim Bleicker*, <i>veľvyslanec Nemeckej spolkovej republiky na Slovensku</i> Christophe Léonzi*, <i>veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku</i> Marie Černíková, <i>Ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy ČR</i>
9.30 – 10.20	Viacjazyčnosť v Európe – Perspektívy a výzvy Walter Sabiel*, <i>Goetheho inštitút Mníchov</i>
10.20 – 10.30	Slovensko a jeho cesta k viacjazyčnosti – pohľady naspäť a vízie doc. PhDr. Anna Butašová, CSc., <i>Štátny pedagogický ústav Bratislava</i>
10.30 – 10.40	<i>Prestávka na kávu</i>
10.40 – 11.30	Činnostne zameraný prístup: prínosy pre výučbu cudzích jazykov Emmanuelle Daill*, <i>atašé pre jazykovú spoluprácu Veľvyslanectva Francúzskej republiky na Slovensku</i>
11.30 – 12.00	Bilingválne vyučovanie v Českej republike PhDr. Marie Černíková, <i>odbor vzdelávania, Ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy ČR</i>
12.00 – 13.00	<i>Obed</i>
13.00 – 13.30	Nemčina ako jazyk nemeckej národnostnej menšiny na Slovensku doc. Mgr. Jozef Tancer, PhD., <i>vedúci katedry germanistiky, nederlandistiky a škandinavistiky FF UK</i>
13.30 – 14.30	Workshopy
14.30 – 15.00	<i>Prestávka na kávu</i>
15.00 – 16.00	Workshopy

* Poznámka: prednášky v nemeckom a francúzskom jazyku budú tlmočené

Anotácie k prednáškam

Viacjazyčnosť v Európe – perspektívy a výzvy

Walter Sabiel

Goetheho inštitút, Mníchov

Viacjazyčnosť sa stále viac dostáva do povedomia ľudí. Ako to ale je s viacjazyčnosťou v Európe a aké sú jej perspektívy? Čo hovorí výskum cudzích jazykov na mnohojazyčnosť? A akú úlohu pritom zohrávajú učitelia cudzích jazykov? Veľa odporúčaní, čo by učitelia a školy mali robiť, nám dáva najmä literatúra z rôznych vykonaných výskumov. Poznatky nadobudnuté týmito výskumami mali za následok zavedenie rôznych inovácií.

Ale ktoré z nich sú naozaj efektívne? Odpoveď na túto otázku dáva napr. John Hattie, ktorý vo svojej metaštúdii "Visible Learning – zviditeľnené učenie" (<https://visible-learning.org>, www.lernensichtbarmachen.net) zostavil rebríček toho, aký rôzny vplyv môžu mať jednotlivé faktory na výsledok učenia.

Činnostne zameraný prístup: prínosy pre výučbu cudzích jazykov

Emmanuelle Daill

Veľvyslanectvo Francúzskej republiky na Slovensku

Pojem činnostne zameraného prístupu vo výučbe cudzích jazykoch je základným kameňom Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Úroveň kompetencií učiaceho sa je definovaná podľa počtu úloh, ktoré korektne zvláda: nakupovať, rezervovať si izbu na vysokoškolskom internáte, vyplniť úradné tlačivá, sledovať prednášku na univerzite, telefonovať do športového klubu a prihlásiť sa - to sú príklady úloh, ktoré by študent mal ovládať, keď pôjde študovať do zahraničia. Na to, aby ich zvládol, potrebuje mobilizovať všetky svoje kompetencie (napr. aj v neverbálnej komunikácii). Podľa rôznych kontextov a okolností, môžu byť úlohy rozdielne, ale cieľ je ten istý: viesť učiaceho sa, aby vedel zvládnuť rôzne druhy úloh, dokázal sa integrovať do novej jazykovej komunity a stať sa sociálnym aktérom tejto komunity. Činnostne zameraný prístup pomôže učiteľom pochopiť význam vyučovacích scenárov a projektov vo vyučovaní cudzích jazykov a vytvárať ich tak aby zahŕňali všetko, čo by mal učitelia zvládnuť urobiť v cieľovom jazyku v reálnom živote.

Bilingválne vyučovanie v Českej republike
PhDr. Marie Černíková
Ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy ČR

Cílem jazykového vzdělávání ve školách je nejen to, aby žáci naplnili požadavky rámcových vzdělávacích programů, úspěšně odmaturovali, složili závěrečné zkoušky či absolutorium, ale i o to, aby se pro ně cizí jazyk stal skutečně komunikačním prostředkem.

Pro splnění tohoto cíle se jako jedna z nejefektivnějších cest zdá to, aby cizí jazyk překročil vlastní hodiny výuky a dostal se i do hodin výuky nejazykových předmětů, do projektového vyučování, tj. aby se stal skutečně komunikačním prostředkem. Jakým způsobem probíhá výuka metodou CLIL a zejména jakým způsobem je zabezpečena v České republice bilingvní výuka, bude předmětem příspěvku.

Pokud jde o legislativní zajištění, stát nereguluje výuku metodou CLIL, bilingvní výuka, tj. výuka kdy je hodina vedena v cizím jazyce, podléhá povolení státu. V České republice je bilingvní výuka zajišťována dvěma možnostmi. V rámci bilingvních gymnázií, která byla většinou zřízena na základě mezinárodní dohody, maturitní zkouška je pak vytvořena ve spolupráci se zahraničními partnery.

Další možností je tzv. povolení výuky některých předmětů v cizím jazyce, které vydává MŠMT (v současné době ho má cca 60 základních škol a 60 středních škol). Tyto školy maturují z předmětu, který je vyučován v cizím jazyce, v českém jazyce. Absolvování daného předmětu v cizím jazyce je uvedeno na vysvědčení.

Ve 2. části přednášky nás provedou Mgr. Hana Urbanová a Mgr. Lenka Švecová úvodem k workshopu *Inspiromat cizích jazyků v obrazech*, neboli dalším efektivním způsobem / metodou, která je aplikována ve výuce AJ a NJ v některých školách v ČR. Princip výuky pomocí obrazů a vnitřních souvislostí je založen na využívání cílených ilustrací a s nimi souvisejících didaktických metod určených a vytvořených na míru pro osvojování konkrétních lexikálních a gramatických struktur. Materiály a postupy jsou připravovány z grafického i didaktického hlediska dle konkrétních přání a potřeb učitelů a žáků, kteří mají na výsledné podobě materiálů a výběru výukových postupů rozhodující podíl. Další informace naleznete také v anotaci k představovanému workshopu *Inspiromat cizích jazyků v obrazech aneb Co vše lze studentům předat prostřednictvím důmyslného obrazu a ilustrace*. Součástí příspěvku bude rovněž představení přesahu takto pojatého způsobu výuky i do ostatních – nejazykových – předmětů a konkrétní zkušenosti z výuky ve školách.

Nemčina ako jazyk nemeckej národnostnej menšiny na Slovensku

doc. Mgr. Jozef Tancer, PhD.

Katedra germanistiky, nederlandistiky a škandinavistiky FF UK

Text

Workshopy

	Francúzska sekcia (po francúzsky)	Nemecká sekcia (po nemecky)	Sekcia CLIL (po slovensky)
13.30 - 14.30	Projekty: aplikovať činnostne zameraný prístup <i>(Emmanuelle Daill, Veľvyslanectvo Francúzskej republiky na Slovensku)</i>	Fotoprojekt "Päťkrát Nemecko" <i>(Walter Sabiel, Goetheho inštitút, Mníchov)</i>	Aktivácia žiakov na CLIL hodinách <i>(Danica Gondová, PdF Trnavská univerzita)</i>
14.30 - 15.00	<i>Prestávka na kávu</i>		
15.00 - 16.00	Tvorba výučbových jednotiek z danej učebnice <i>(Emmanuelle Daill, Veľvyslanectvo Francúzskej republiky na Slovensku)</i>	Inspiromat cudzích jazykú v obrazoch aneb Co vše lze studentům předat prostřednictvím důmyslného obrazu a ilustrace <i>(Hana Urbanová, Lenka Švecová, Spolok germanistov a učiteľov nemčiny ČR)</i>	Experimentovanie po nemecky (CLIL) <i>(Beata Menzlová, ŠPÚ, Patrik Lompart, Katolícka univerzita v Ružomberku)</i>

Anotácie k workshopom

Francúzska sekcia

Projekty: aplikovať činnostne zameraný prístup

Emmanuelle Daill

Veľvyslanectvo Francúzskej republiky na Slovensku

Učitelia si budú môcť osvojiť projekty navrhnuté v učebnici, aby ich uskutočňovali a animovali v triede. Ide o to, aby učitelia pochopili súvislosť medzi projektmi a obsahom jednotlivých lekcí učebnice. Naučia sa rozoznať fázy objavovania jazyka, vysvetľovania jeho fungovania a používania v praxi. Dôraz bude kladený na to, aby učiteľ dokázal prispôbiť tieto projekty podmienkam skupín, ktoré vyučuje (modality, prispôsobenie podľa kontextu...).

Tvorba výučbových jednotiek z danej učebnice

Emmanuelle Daill

Veľvyslanectvo Francúzskej republiky na Slovensku

Učitelia budú rekonštruovať rôzne lekcie z učebnice francúzskeho jazyka, a to v súvislosti s jazykovou úrovňou skupín, v ktorých učia. Cieľom je, aby porozumeli logike jednotlivých častí lekcie a relevantne sa rozhodovali pri príprave hodín, na ktorej budú používať učebnicu. Diskusie sa budú týkať didaktických rozhodnutí a relevantnosti špirálovej postupnosti pri učení sa cudzieho jazyka.

Nemecká sekcia

"Päť krát Nemecko"

Walter Sabiel

Goetheho inštitút, Mníchov

Fotoprojekt „Päť krát Nemecko“ je jedinečná fotografická zbierka nemeckého života na piatich kontinentoch. Ukazuje, ako sú integrovaní potomkovia nemeckých vysťahovalcov, ako žijú, vďaka čomu držia spolu a sú životaschopní aj v 21. storočí. Zároveň má byť odkazom pre spolunažívanie a v dnešnej dobe rastúcej imigrácie má pripomenúť prílivy vysťahovalcov v minulosti a s tým spojenú veľkú šancu môcť sa naučiť nové veci, ako aj pridanú hodnotu, ktorú menšiny predstavujú pre každý národ.

Na tomto workshope Vám ukážeme ako sa dajú obrázky z fotoprojektu, príp. plánovanej putovnej výstavy, použiť ako téma na diskusiu, aj ako sa nimi dajú na hodinách nemeckého jazyka uviesť témy ako migrácia, útek, domov,

tolerancia. Tento príspevok má povzbudiť k plánovaniu medzikultúrnych projektov spolupráce, v rámci ktorých žiaci komunikujú so žiakmi z iných krajín, spoznávajú sa a vďaka tomu zažívajú realitu svojich rovesníkov v jazyku, ktorý sa učia. Zároveň má projekt posmeliť žiakov, aby do vyučovania zapojili aj svoj mimoškolský život.

Inspiromat cizích jazyků v obrazech aneb Co vše lze studentům předat prostřednictvím důmyslného obrazu a ilustrace

Hana Urbanová & Lenka Švecová

Spolok germanistov a učiteľov nemčiny ČR

Představíme systém výuky realizovaný prostřednictvím promyšlených ilustrací, které v sobě ukrývají potřebné didaktické souvislosti, návaznosti, „odvozeniny obsahu z obrazu“ - aneb jakým způsobem můžeme v hodině díky důmyslnému obrazovému materiálu konverzovat, vyprávět příběhy a zároveň se učit slovní zásobu, fráze či gramatické jevy v souvislostech a logických celcích.

Ilustrace jsou šity na míru výukovému obsahu a doslova „mluví“ ke svému uživateli (žáku i učiteli), takže ho samy vedou učební látkou a on velmi rychle pochopí, o co tu vlastně jde, co se má z ilustrace dozvědět a naučit. V kombinaci s efektivními aktivitami souvisejícími s obsahem ilustrace se jedná o velmi účinný způsob výuky, jenž si našel řadu nadšených příznivců v českých školách a mohl by oslovit i Vás.

Ilustrace kreslíme a graficky upravujeme dle přání učitelů, žáků a našich vlastních zkušeností z výuky. Materiály včetně metodických postupů vymýšlíme a vytváříme ve své autorské dílně, jejíž nepostradatelnou součástí je i řada tvořivých a nadšených učitelů z mnoha českých škol. Jedná se tedy o velmi progresivní a aktuální zpracování výukových obsahů.

Seznámíme Vás s materiály a náměty pro výuku němčiny, v případě Vašeho zájmu také angličtiny.

Sekcia CLIL

Aktivizácia žiakov na hodinách CLIL-u

Danica Gondová

Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity

Cieľom workshopu je prezentovať aktivity, ktoré sú orientované na žiaka a umožňujú žiakom vzájomné učenie sa a vzájomné hodnotenie sa. Aktivity umožňujú žiakom získavať nové informácie a používať nové jazykové štruktúry na riešenie problémov súvisiacich s učivom.

Experimentovanie po nemecky (CLIL)

Beata Menzlová

Štátny pedagogický ústav,

Patrik Lompart

Katolícka univerzita v Ružomberku

Ako posilniť záujem žiakov o učenie sa nemčiny? Učiť sa nemčinu aj pomocou experimentov?

Spoločný projekt Štátneho pedagogického ústavu, Goetheho inštitútu Bratislava a Nadácie Volkswagen Slovakia *Experimentovanie po nemecky* mal za cieľ pripraviť pre žiakov a učiteľov pracovné listy s rôznymi experimentmi a tiež pomôcky ako napríklad preukaz mladého vedca, rôzne tematické kartičky so slovnou zásobou alebo plagáty. Žiaci sa stanú malými vedcami. Počas experimentovania sa žiaci stávajú malými vedcami, učia sa po nemecky a uvedomujú si praktické využitie jazyka, či už na hodinách nemeckého jazyka alebo v rámci hodín prírodovedy, biológie alebo chémie. Na workshope budú mať učitelia možnosť zoznámiť sa nielen s pedagogickým prístupom CLIL, ale budú si môcť vyskúšať aj pokusy s magnetom, vzduchom alebo vodou.

Organizačný tím

Beata Menzlová

Katarína Bockaničová

Anna Krnáčová

Zuzana Lichá

Denisa Ďuranová

Bibiána Čermáková

Arnaud Segretain

ALOHA
TIENS
SVEIKI
Cześć
SERVUS
HELLO
HALOO
HEI
ZDRAVO
SALUT
SELAM
HEJSAN
Dzień dobry
SZIA
HEJ
GUTEN TAG
CIAO
SZERVUSZ
BONGHJORN
BONJOUR
DIA DUIT
MERHABA
ZDRAVO
VERWELKOMING
Hylō
SALVE
DAR FIA
PRONTO
Olá
Allō
SANNU
NOROC
Tjänare